

zem ľudí, teritórium TD. A videl som ich aj na tvorivých dielňach TTD, ktoré umne organizovala **Školská správa – metodické oddelenie vo Zvolene**, meste, v ktorom byvam. Podobných oáz TTD bolo i je na Slovensku dosť, dosť na to, aby nielen obzretie dozadu, ale aj pozretie dopredu malo značku optimizmu.

Špeciálnou oblasťou TTD sú workshopy.

Už 17 rokov sa koná Letný divadelný tábor – workshop Počúvadlo v byvalej budove Školy v prítode. Trvá 10 dní, počas ktorých malé, väčšie i veľké deti vo veku od 6 do 19 rokov žijú dramaticko-divadelnými činostami. Spektrum tvorivosti je obdivuhodné: autorská tvorba, vizuálne prejavy, interpretácie výjavy, slovné konanie, herecké etudy, hudobné prejavy, spev, tanec, pantomima, ba dokonca žonglovanie. Deti taktne vedie skúsený lektorský tím pedagógov, ktorý prízvyka k hosťovaniu aj renomovaných umelcov. Všetky iniciatívy smerujú k rozvoju detskej osobnosti aj osobnosti a stávajú sa zreteľnou príspevcu edukácie. Workshop Počúvadlo je vlastne intermedialna TTD.

Aj dnes stále vidím a počujem, ako v jeho 1. ročníku, ktorý bol pri vodárskom jazere v Banskej Štiavnici v prenájačej chate na úpäti lyžiarskeho vleku (v lete), áno, zreteľne vidím a počujem, ako tým vlekovým úboším schádza dievčenko s flautou ako Malý princ, princiatko TD... a čírymi tónmi láka nie hada na ústipnutie, ale deti, v ktorých dletem hudby dospeli... a verím, že stále budú počuť tu flautu, pamäťť si tu chvilu, keď akútocňorť na sídva krásnou skutočnosťou utkanou z poézie a radosti. Dievčatko sástrdedne hrao, zosúpravlo k nám a ostánné deti ho čakali a vířali búřňným jasostom a objatiami, tá expulpyrovka zrem ľudi ho čakala a mal som to šťastie byť pri tom.

Tú silu spolupatričnosti vnímaním dodnes, doteraz z nej čerpám energiu, sýlim sa jej energiou, E = mc2 však, pán Albert?

Zakladateľkou divadelného tábora bola Soňa Lužňová:

„Mysliienka sa zrodila na začiatku 90. rokov, keď som pôsobila v Banskej Štiavnici ako pracovník Štrumu života. Organizovanie letných táborov bolo mojou pracovnou náplňou a možnosť zažiť tvorivú atmosféru som chcela dopriať aj ďalším deťom a chcela som, aby mali možnosť sa aj niečo tvorivé naučiť... Dáujem Natálii Novomnej, že po mojom odchode do zahraničia prevzala štafetu a workshop Počúvadlo Junguje úspešne ďalej...“

Áno, je to tak – dosvedčujem to ako spoluzakladateľ, účastník všetkých doterajších 17-tich ročníkov.

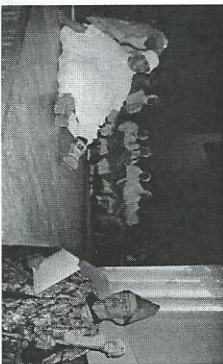
Workshopov je, našťastie, oveľa viac, ďalším minoritným a minoritne vytváraným je workshop **CESTA ZA PRÍBEHMI**, čo je vlastne workshopový cyklus Stredoslovenského osvetového strediska v Banskej Bystrici.

„Cesta“ sa odohráva na pomedzí divadla a výchovy. „Cyklus je vhodný najmä pre učiteľov tvorivej dramatiky na základných školách, školských klubov, literárno-dramatických odborov základných umeleckých škôl, pre vedúceho centier voľného času, pre režisérkov neprrofesionálnych detských, mládežníckych a činoherných divadiel, ale je aj dobrým prípravou pre záujemcov o vysokoškolské štúdium v odboroch divadelnej réžie, dramaturgie a scenáristiky, scénografie a pod.“ Takto je kurz predstavený na webovej stránke Stredoslovenského osvetového strediska v Banskej Bystrici a ja dodávam, že môže byť prínosný aj pre prípadných záujemcov o pedagogiku s akcentom na TD.

Špeciálny workshop s asociáciou tzv. paradivadelného javu som zažil v Domove sociálnych služieb v **Ladomerskej Vieske**, kde sa nachádzajú klienti s mentálnym

postihnutím. Je fascinujúce, akou starostlivosťou a tvorivosťou oplyva pracovný kolektív tohto DSS, je sugestívne vidieť týchto klientov v **arteterapeutických** súvislostiach.

Ako konzultant som sa zúčastnil prípravy predstavenia na motív rozprávky „**Ako šlo vajce na vandrovku**“. Inštruktori sociálnej rehabilitácie s úplne samozrejým rešpektom ku klientom, ktorí ten rešpekt s takou istou samozrejmou opätujú, ich viedli cestou jednoduchých scenických situácií. A viedli ich niekedy aj doslovné – bez zaváhania vstúpili s nimi na javisko, aby ich po ňom previedli v rámci dohodovanej akcie. Zážitok z vystúpenia je nesmieme silný v tom, že títo ľudia sú šťastní tým, ako (sa) hrajú, ako sústredene a dôstojne a s láskavosťou učinkujú. A je zrejme, že ich to posuva v psychosociálnom vnímaní a tiež vzájomnom vnímaní... Aj tu je prítomná dáma TD so svojím záračným prútkom kreativity a oslobodzovania zakúti ľudského ducha.

Ako šlo vajce na vandrovku

Ako šlo vajce na vandrovku, dramaterapia v DSS Ladomerská Vieska, 2004.

V tomto DSS som asistoval na tvorivej dielni **muzikoterapie**, ktorú viedol profesor Belo Felix, jeden zo zakladateľov tvorivej dramatiky na Slovensku, hudobný pedagóg a skladateľ. Znalce nástrojov a psychiky použil rytmus a tóniny tak, aby sa klienti uvoľnili a získali ďalšie svoje sebavedomie. V prenikavom kontakte s nimi rozohral ich skryté možnosti. A tak spievali a viaceri si aj jednoduchou zahrali na hudobných nástrojoch, ktoré priniesol. A zas tu bol prítomný faktor šťastia. Aj vďaka premyslenej aplikácii TTD.

Muzikoterapia s profesorom B. Felixom

Muzikoterapia. Klient najprv pozoruje, potom je priamo v hre. DSS Ladomerská Vieska, 2009.

Tvorivá dramatika pre radosť, pre život...

„A pre dieťa, ktoré v nás všetkých pretrváva, resp. môže pretrvávať, pokiaľ rešpektujeme náš genetický kód zvaný homo ludens a pokiaľ rešpektujeme gnozeologický kód J. A. Komenského schola ludus.“